

ΠΟΛΙΤΙΚΗ = ΣΥΜΠΥΚΝΩΜΕΝΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ (Λένιν)

Θόδωρος Μαράκης

Αυτή είναι κουβέντα του Λένιν, αλλά για να αποδώσουμε σωστά τη φράση του, χρειάζεται να πούμε ότι: **Η οικονομία είναι σε τελική ανάλυση που επηρεάζει την πολιτική.** Την πολιτική την διαμορφώνουν και άλλοι σημαντικοί παράγοντες, πριν απ' όλα **η ταξική πάλη**, ο συσχετισμός ανάμεσα στις τάξεις, το γεγονός ότι η αστική τάξη δεν κυβερνά σε κενό αέρος, αλλά σε σχέση με τις άλλες τάξεις, επίσης σημαντικό ρόλο παίζει και ο ρόλος της προσωπικότητας, και εν πάση περίπτωση μια σειρά άλλοι παράγοντες. **Όμως η οικονομία είναι η βάση όλων των άλλων παραγόντων.**

Γράψαμε αυτή την εισαγωγή για να εξηγήσουμε την πολιτική του Τραμπ ποια κατάσταση της οικονομίας των ΗΠΑ την καθορίζει, ότι δεν είναι “απρόβλεπτος” και παρά την ιδιομορφία της προσωπικότητάς του η πολιτική του έχει λογική εξήγηση.

Εκ προοιμίου γράφουμε ότι η πολιτική του δεν έχει την στήριξη της πλειοψηφίας της άρχουσας τάξης γεγονός που βγαίνει από το γεγονός ότι η συντριπτική πλειοψηφία των ΜΜΕ εφημερίδες και κανάλια πολέμησαν την υποψηφιότητά του και τον έσυραν στα δικαστήρια με ουκ ολίγες καταγγελίες. Συγκεκριμένα από τις 54 καθημερινές εφημερίδες μόνο 6 τον στήριξαν και από τις 121 εβδομαδιαίες μόνο 11. Καταδικάστηκε για 34 ποινικές κατηγορίες, με περισσότερες από 50 να εκκρεμούν!

Αλλά ας έρθουμε στα συγκεκριμένα οικονομικά στοιχεία που θα μας δώσουν το στίγμα στο οποίο σήμερα βρίσκεται η οικονομία των ΗΠΑ. Στα χρόνια μετά τον Δεύτερο Παγκόσμιο Πόλεμο οι ΗΠΑ παρήγαγαν το 43% των παγκόσμιων βιομηχανικών προϊόντων, το 57% του παγκόσμιου χάλυβα και το 80% των αυτοκινήτων σε παγκόσμια κλίμακα. Το 1961 οι ΗΠΑ συμμετείχαν στο 40% του Παγκόσμιου, σήμερα το ποσοστό έχει πέσει στο 26 με 27% με τάση καθόδου, με την Κίνα στο 17% με τάση ανόδου και την Ευρώπη στο 18% με τάση καθόδου.

Επίσης όταν τελείωνε η δεύτερη θητεία του Ρήγκαν, το 1989, οι ΗΠΑ είχαν την πρώτη θέση στο ΑΕΠ σε όρους ισοτιμίας αγοραστικής δύναμης (ΙΑΔ) με 5,64 τρισ. δολάρια, η Ιαπωνία τη δεύτερη με 2,3 τρισ. ενώ στην τρίτη και τέταρτη βρίσκονταν η Γερμανία και η Γαλλία με τη Βρετανία να ακολουθεί από κοντά. Το ΑΕΠ της Κίνας σε όρους ΙΑΔ ήταν λιγότερο από το 1/5 των ΗΠΑ και λίγο μικρότερο από αυτό της Γαλλίας.

Το 1950 8 από τα 10 επιβατικά αυτοκίνητα είχαν κατασκευαστεί στις ΗΠΑ το 2010 το ποσοστό έπεσε στο 4,6% και το 2021 στο 2,7%. Κατασκεύαζε το 1950 7 εκατομμύρια επιβατικά κάθε χρόνο και στο απόγειο της 10ετίας του 1970 10 εκατομμύρια. Τώρα έπεσε στα 2 εκατομμύρια. Η παλιά ζώνη του ατσαλιού, η καρδιά της αυτοκινητοβιομηχανίας, έχει μετατραπεί σε ζώνη σκουριάς, μια περιοχή γεμάτη από εγκαταλελειμμένα εργοστάσια και μηχανήματα.

Ο ρυθμός ανάπτυξης έχει πέσει από 4% μεταπολεμικά στο 1,9% πρόβλεψη για το 2025. Αναλυτές εκτιμούν ότι τα τραμπνομικς μπορεί να οδηγήσουν σε ύφεση.

Για να πάρουμε ένα μέτρο σύγκρισης με την ανερχόμενη Κίνα, το 2023 παρήγαγε 30 εκατομμύρια αυτοκίνητα. Η κινέζικη BYO έχει ξεπεράσει την Tesla του Ιλον Μασκ όχι μόνο σε πωλήσεις αλλά και σε ποιότητα.

Υπάρχει δραματική αλλαγή ισορροπιών σε παραγωγή και τεχνολογία. Είναι εντυπωσιακή η ταχύτατη μείωση στο χάσμα της τεχνολογίας και η ανατροπή συσχετισμών στην παραγωγή. Το έτος 2000 η Δύση ήταν απολύτως κυρίαρχη διαθέτοντας περίπου το 75% της παγκόσμιας βιομηχανικής παραγωγής. Περίπου δύο δεκαετίες αργότερα η Κίνα είναι πλέον η μεγαλύτερη βιομηχανική υπερδύναμη στον κόσμο με ποσοστό που φτάνει το 35% της παγκόσμιας παραγωγής. Το οποίο εκτιμάται ότι το 2030 θα ανέλθει στο...45%, έναντι 38% για ολόκληρη τη Δύση!!

Μέσα στο ίδιο διάστημα η Κίνα εμφανίζεται να έχει “πάρει κεφάλι” σε 57 από 64 κρίσιμες τεχνολογίες, σύμφωνα με μελέτη του ημικρατικού Ινστιτούτου αμυντικής πολιτικής της Αυστραλίας, δείχνοντας ότι η εποχή της στήριξης της στο φτηνό εργατικό δυναμικό και στις “αντιγραφές” περνά στο παρελθόν. Αντίστοιχα οι ΗΠΑ προηγούνται σε επτά τομείς – όταν το διάστημα 2003-2007 προηγούνταν σε 60—και η Ευρώπη σε...κανέναν.

Πόσοι αναγνώστες γνωρίζουν ότι στον κρίσιμο τομέα της ναυπήγησης πλοίων η Κίνα εκτιμάται από τις αμερικάνικες υπηρεσίες πληροφοριών ότι διαθέτει πλέον 232 φορές την παραγωγική δυναμικότητα των ΗΠΑ με τον κάποτε απαράμιλλο ναυτικό στόλο...

Δεν είναι τυχαίο ότι οι δύο μεγαλύτερες αμυντικές βιομηχανίες στον κόσμο ανήκουν πλέον στην Κίνα, το ίδιο και οι πέντε στις 10 μεγαλύτερες με μεγάλες διαφορές στον τζίρο, με 4 αμερικάνικες και μόνο μία, η Airbus, ευρωπαϊκή.

Τώρα από στρατιωτική άποψη παραμένει η ισχυρότερη στρατιωτική δύναμη. Το στρατιωτικό της προσωπικό ξεπερνά τα 2,1 εκατομμύρια, με το 63% σε μάχιμες θέσεις.

Διαθέτει πάνω από 120 στρατιωτικές βάσεις στο εξωτερικό σε 55 χώρες. Έχει 11 πυρηνικά αεροπλανοφόρα και δεκάδες υποβρύχια, 3750 περίπου πυρηνικές κεφαλές.

Από το τέλος του 2ου παγκόσμιου πολέμου έχουν εμπλακεί σε πάνω από 60 μικρούς πολέμους και σε 5 κύριους, από τους οποίους κέρδισαν μόνο τον πόλεμο του Κόλπου επί Μπους του πρεσβύτερου το 1991, τον Σαντάμ στο Ιράκ.

Απέτυχαν στον πόλεμο της Κορέας, όπου χωρίστηκε σε βόρεια και νότια, ηττήθηκαν στο Βιετνάμ, όπου έφυγαν νύχτα με ελικόπτερα από την ταράτσα της πρεσβείας της Σαϊγκόν. Στο Αφγανιστάν επανήλθαν οι Ταλιμπάν μετά από 20 έτη πόλεμο και αναγκάστηκαν να τα μαζέψουν από το Ιράκ ύστερα από 10 χρόνια αφήνοντας την εξουσία στους μουλάδες Σιίτες της Τεχεράνης.

Τα παραπάνω στοιχεία με την οικονομία των ΗΠΑ σε φθίνουσα πορεία και αυτή της Κίνας σε ανοδική μας αποκαλύπτουν γιατί η Κίνα έχει αναγορευτεί στον κύριο αντίπαλο των ΗΠΑ. Και όλα αυτά εξηγούν τις αντικρουόμενες τάσεις στις ΗΠΑ, μεταξύ των “γερακιών” που θέλουν πάση θυσία να διατηρήσουν τη λεγόμενη Pax Americana κι εκείνων στο επιτελείο του Τραμπ που φαίνεται να θεωρούν ρεαλιστικά ότι η διεθνής ισχύς των ΗΠΑ βρίσκεται σε φθίνουσα τροχιά δηλαδή η οικονομία πλέον δεν μπορεί να αντέξει το στρατιωτικό τους φορτίο και μιλάνε για ειρήνη, για να ασχοληθούν με τον περιορισμό του βασικού τους αντιπάλου της Κίνας, αρνούμενοι όσο μπορούν το ρόλο του παγκόσμιου χωροφύλακα. Είναι γι αυτό που θέλουν να φορτώσουν την Ουκρανία στην Ευρώπη, είναι γι αυτό που ζητούν από την Ευρώπη να αυξήσει στο υπερβολικό 5% του ΑΕΠ τις πολεμικές δαπάνες.

Αλλά ας δούμε και το δημόσιο χρέος, το οποίο από το 1960 το ανώτατο όριο του χρέους έχει αυξηθεί περίπου 78 φορές, σημειώστε ότι από τις αρχές της 10ετίας του 1970 οι ΗΠΑ είχαν ελλειμματικό ισοζύγιο, πράγμα που ανάγκασε την τότε κυβέρνηση να αποδεσμεύσει το δολάριο από την ισοτιμία του με το χρυσό—μια ουγκιά χρυσού ίσων με 35 δολάρια—υποτιμώντας το. Και τότε ξεκίνησε η εξάρτηση των ΗΠΑ από το δανεισμό για να φτάσει το χρέος σήμερα στο δυσθεώρητο ποσό των 36 τρισ. \$ περίπου στο 120% του ΑΕΠ, με τους τόκους να φτάνουν στο 1,1τρис. \$ το 2024 και για πρώτη φορά να ξεπερνάνε το

κονδύλι για τις πολεμικές δαπάνες, 880δισ. \$. Σύμφωνα με τον Ίλον Μασκ το 2025 το ποσό θα έφτανε στα 2 τρισ. \$ και η πρόβλεψη είναι το 2030 με αυτό το ρυθμό το χρέος να φτάσει και να ξεπεράσει το 134% του ΑΕΠ!! Το αποτέλεσμα είναι ότι μετά από 70 χρόνια και για πρώτη φορά στην ιστορία των ΗΠΑ είχαμε υποβάθμιση από το AAA της πιστοληπτικής της ικανότητας!!

Είναι γι αυτό όπου η κυβέρνηση Τραμπ θέλει να έχει πλεόνασμα στον προϋπολογισμό περίπου 2 τρισ. \$ για να σταματήσει την αύξηση του χρέους και να ξεκινήσει η αποπληρωμή του. Και αυτό για να το πετύχει σκοπεύει να απολύσει από το δημόσιο 2,3 εκατομμύρια υπαλλήλους και έχει, πριν προβεί σε απολύσεις, ζητήσει εθελουσία έξοδο με κίνητρο αποζημίωση 8 μηνών, συμπληρωματικά, δεν σκοπεύει να ανανεώσει τις συμβάσεις των συμβασιούχων. Και αν δεν του βγει το κονδύλι των 2 τρισ. \$ να περιορίσει τις κοινωνικές δαπάνες.

Επίσης το άλλο όπλο της κυβέρνησης για να αντιμετωπίσει το έλλειμμα στο εμπορικό ισοζύγιο είναι η επιβολή δασμών, τους οποίους έχει ήδη ανακοινώσει. Και είναι όπλο βαρύ στα χέρια της κυβέρνησης Τραμπ γιατί οι ΗΠΑ είναι ο μεγαλύτερος εισαγωγέας επειδή οι καταναλωτικές δαπάνες έχουν να κάνουν με το 68-70% του ΑΕΠ!

Ελπίζει ότι με αυτά και αυτά τις εισπράξεις από τους δασμούς και το λιγότερο κράτος να δώσει τις φοροαπαλλαγές που υποσχέθηκε στις επιχειρήσεις. Αν θα τα καταφέρει είναι κάτι που θα φανεί στο μέλλον, το αβέβαιο, μια και ένας σοβαρός αριθμός αναλυτών προβλέπουν στασιμοπληθωρισμό για την οικονομία των ΗΠΑ εξ αιτίας των τραμποκονόμικς, ήδη στη wall street είχαμε αναταράξεις, -χάθηκαν 2,5 τρισ. \$- και οι απολυμένοι δημόσιοι υπάλληλοι με αποφάσεις των δικαστηρίων επιστρέφουν στις υπηρεσίες τους. Σημειώστε ότι εθελουσία έχουν δεχτεί μόνο 75000!!!

Άλλωστε και ο ίδιος ο Τραμπ ομολόγησε ότι πριν οι ΗΠΑ ξαναγίνουν “πλούσια” χώρα θα υπάρξουν δυσκολίες. Ωστόσο είναι πολλοί οι ανεξέλεγκτοι παράγοντες που δεν επιτρέπουν εύκολες και σταθερές προβλέψεις τόσο για την παγκόσμια οικονομία όσο και για την πορεία της οικονομίας και της ταξικής πάλης στις ΗΠΑ. Το βέβαιο είναι ότι η μεταπολεμικές ισορροπίες και σταθερές καταστάσεις ανήκουν στο παρελθόν. Για μια ακόμη φορά οι ΗΠΑ προσπαθούν να εξαγάγουν την κρίση τους, χωρίς διακρίσεις σε φίλους και εχθρούς.

Τώρα όσο αφορά την πορεία της ταξικής πάλης στις ΗΠΑ, πέρα από τις μεγάλες πολυήμερες και σημαντικές απεργίες, βλέπε Boeing, Amazon, ηθοποιοί κ.α που προηγήθηκαν της εκλογής του Τραμπ, υπάρχουν και άλλες ενδείξεις που μας προδιαθέτουν για να πούμε ότι η θητεία της κυβέρνησης Τράμπ δεν θα είναι και τόσο ήρεμη.

Σύμφωνα με στοιχεία που καταγράφει η πολυδιαφημισμένη Gallup, η πλειοψηφία των πολιτών έχει ελάχιστη ή καθόλου εμπιστοσύνη στο Κογκρέσο (60%) και στην αμερικάνικη προεδρία (50%), ενώ εκείνοι που δεν εμπιστεύονται το Ανώτατο Δικαστήριο (38%) αισθητά περισσότερο από όσους το εμπιστεύονται (30%). Εντυπωσιακό και το ότι το 45% εμπιστεύεται λίγο ή καθόλου το ποινικό σύστημα δικαιοσύνης των ΗΠΑ, ενώ αρκετά μόλις το 21%.

Ελάχιστη εμπιστοσύνη στο λεγόμενο “Big Business” σε ποσοστό 43% και μιλάμε για την πατρίδα του σύγχρονου καπιταλισμού. Πολύ χαμηλή η εμπιστοσύνη στα ΜΜΕ, από 12% στην τηλεόραση και έως 18% στις εφημερίδες!!

Οπότε οψόμεθα στο όχι και πολύ μακρινό μέλλον!!